

KONKURRENCERETLIG VEJLEDNING FOR FORSIKRING & PENSION

ADVOKATFIRMA

WWW.KROMANNREUMERT.COM

CVR NR. DK 62 60 67 11

ANSVARLIG PARTNER

MORTEN KOFMANN

6. NOVEMBER 2014

Senest revideret 9. december 2014

KØBENHAVN

SUNDKROGSGADE 5

DK-2100 KØBENHAVN Ø

AARHUS

RÅDHUSPLADSEN 3

DK-8000 AARHUS C

LONDON

42 NEW BROAD STREET

LONDON EC2M 1JD, UK

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Vejledningens formål	3
2.	Konkurrenceregler	3
3.	Konkurrencebegrænsende aftaler	3
3.1	Forbuddet	3
3.2	Fritagelse fra det konkurrenceretlige forbud	4
4.	Konkurrencereglernes betydning for arbejdet i Forsikring & Pension	5
5.	Konkurrencereglerne og de praktiske samarbejder i Forsikring & Pension	6
5.1	Informationsudveksling i almindelighed, herunder på møder	6
5.2	Fælles forsikringsbetingelser/fælles fortolkninger	9
5.3	Fælles standarder	12
5.4	Branchestatistikker	12
5.5	Fælles serviceordninger	13
5.6	Brancheaftaler med leverandører	15
5.7	Branchefælles forbrugerinformation	16
5.8	Krav på deltagelse i aktiviteter i Forsikring & Pension	16
5.9	Samarbejde med myndigheder	16
6.	Sanktioner ved overtrædelse af konkurrencereglerne	17
6.1	Sanktioner og efterforskning af mulige overtrædelser af konkurrencereglerne	17
6.2	Påbud om at bringe overtrædelsen til ophør	17
6.3	Bøde- og - i grove tilfælde – fængselsstraf	18
6.4	Erstatningsansvar	18
6.5	Offentliggørelse af myndighedsbeslutninger, undersøgelser m.v.	18
7.	Links (oversigt)	18

1. VEJLEDNINGENS FORMÅL

Denne vejledning retter sig til ledelsen og medarbejderne i Forsikring & Pension og til de repræsentanter for medlemsselskaberne, som via udvalgsarbejde eller på anden måde deltager i Forsikring & Pensions arbejde.

Vejledningen skal på den ene side medvirke til at øge sikkerheden for, at Forsikring & Pension og medlemmerne ved deres deltagelse i organisationsarbejdet ikke overtræder konkurrencereglerne. Vejledningen skal på den anden side også medvirke til, at Forsikring & Pension i videst muligt omfang kan løse de fælles opgaver for branchen og dens medlemmer.

Vejledningen indeholder en gennemgang af de grundlæggende konkurrenceregler og en række eksempler på konkurrencereglernes betydning i forhold til nogle af de vigtigste samarbejdsområder i Forsikring & Pension.

2. KONKURRENCEREGLER

Der er i denne vejledning fokus på de danske konkurrenceregler. Konkurrenceloven kan ses [her](#).

I Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (EUF-traktaten, især i artikel 101 og 102) findes der også konkurrenceregler. Reglerne ligner meget de danske regler på området og omtales derfor ikke i denne vejledning. EU-reglerne administreres af Europa-Kommissionen og EU-Domstolene. I praksis kommer EU kun ind i billedet i konkurrencesager med et mere væsentligt grænseoverskridende perspektiv.

Indholdet og fortolkningen af konkurrencelovgivningens forbudsbestemmelser er nærmere omtalt i Kapitel 1-2 i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "[Vejledning om konkurrencelovens forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug](#)" udsendt i september 2013. Vejledningens kapitel 3 omtaler forbuddet mod virksomheders misbrug af dominerende stilling i markedet. Denne del af vejledningen vil især være relevant i forhold til eventuelle fælles indkøbsaftaler, jf. pkt. 5.6.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "[Vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger](#)" udsendt i september 2014 (i det følgende "Informations-vejledningen") indeholder en udførlig gennemgang af, hvad der må drøftes og udveksles virksomhedsoplysninger om i forbindelse med arbejdet i brancheorganisationer som Forsikring & Pension.

Begge vejledninger understreger vigtigheden af, at konkurrencereglerne overholdes af såvel virksomheder som erhvervsorganisationer. Det fremhæves også, at overtrædelse af konkurrencereglerne bedømmes strengt og kan føre til høje bødestrafte. I kartelsager kan der endda blive tale om fængselstraf.

3. KONKURRENCEBEGRÆSENDE AFTALER

3.1 Forbuddet

Hovedbudskabet i konkurrencereglerne er, at det er forbudt for virksomheder at indgå aftaler, der direkte eller indirekte har til formål eller til følge at begrænse konkurrencen.

I praksis fortolkes reglerne på følgende måde:

- Hvis en aftale har til formål at begrænse konkurrencen er den ulovlig, selvom den rent faktisk ikke har haft betydning for konkurrencen
- En aftale, der rent faktisk begrænser konkurrencen, er ulovlig, selvom det ikke er formålet med aftalen
- Aftalen behøver ikke at være juridisk bindende eller skriftlig for at være ulovlig. Vedtagelser inden for en sammenlutning af virksomheder og samordnet praksis mellem virksomheder er derfor også omfattet.

(Ordet "aftaler" er i det følgende en samlebetegnelse for alle de nævnte og lignende samarbejdsformer).

Aftaler kan være både horisontale og vertikale. En aftale er horisontal, hvis den er indgået mellem virksomheder i samme omsætningsled (dvs. mellem konkurrenter), og den er vertikal, hvis den er indgået mellem virksomheder i forskellige omsætningsled (dvs. mellem leverandør og kunde).

De horisontale aftaler, dvs. aftaler mellem konkurrenter på samme omsætningsniveau (eksempelvis skadesforsikringselskaber, som sælger bilforsikring), er den type aftaler, som er mest relevante i forhold til det daglige arbejde i Forsikring & Pension, fordi medlemmerne er konkurrenter.

De vertikale aftaler, dvs. mellem virksomheder på forskelligt niveau i omsætningskæden (f.eks. et forsikringselskab og et agentur eller en forsikringsmægler), er sjældent relevante i Forsikring & Pensions regi.

De alvorligste former for aftaler er karteller med aftalte priser eller andre vigtige vilkår og aftaler om markedsdeling, f.eks. geografisk eller produktmæssigt, mellem konkurrerende virksomheder. Andre eksempler er udveksling af oplysninger om forretningsstrategier, fremtidige priser, kampagner og statistiske oplysninger om forhold af betydning for konkurrencen på markedet. Den grundlæggende tankegang bag konkurrencereglerne er, at informationsudvekslingen afdækker usikkerheder om konkurrenternes adfærd, som efter myndighedernes opfattelse er en forudsætning for virksom konkurrence.

3.2 Fritagelse fra det konkurrenceretlige forbud

Selvom aftaler mellem virksomheder ud fra en snæver betragtning kan virke konkurrencebegrænsende, kan der være væsentlige fordele ved sådanne aftaler, som opvejer de negative virkninger på konkurrencen.

Konkurrencebegrænsende aftaler er tilladt, hvis følgende fire betingelser alle er opfyldt:

1. Aftalen bidrager til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af (varen eller) tjenesteydelsen eller fremmer den tekniske eller økonomiske udvikling
2. Aftalen sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene ved aftalen
3. Aftalen ikke pålægger virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå de nævnte mål
4. Aftalen ikke giver virksomhederne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende (varer eller) tjenesteydelser.

Det er parterne i aftalen - hér Forsikring & Pension selv og medlemmerne - som i første omgang må vurdere, om en aftale opfylder betingelserne for fritagelse.

Det er muligt at bede om en uformel drøftelse med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, og styrelsen giver i nogle tilfælde på begæring en uforbindende udtalelse om deres vurdering af en given aftale eller anden form for adfærd på markedet.

Der er ikke krav om at indhente en officiel fritagelse fra konkurrencemyndighederne. Er der tvivl om en aftales lovlighed, er det sikreste at foretage en formel anmeldelse til myndighederne, et skridt som ikke er muligt i forhold til EU's konkurrencemyndigheder og konkurrencemyndighederne i de fleste andre EU-lande. Ved en sådan proces i Danmark er det muligt at få konkurrencemyndighederne (Konkurrencerådet) til at godkende fritagelsen. Behandlingen af disse sager tager ofte op til et år eller mere.

4. KONKURRENCEREGLERNES BETYDNING FOR ARBEJDET I FORSIKRING & PENSION

I forhold til konkurrencereglerne er det fuldt ud lovligt at oprette erhvervsorganisationer som Forsikring & Pension. Udgangspunktet er også, at det er lovligt, at Forsikring & Pensions medlemmer mødes i bestyrelsen, udvalg og arbejdsgrupper og drøfter branchespecifikke forhold.

Det er f.eks. normalt lovligt at drøfte ny lovgivning, forbrugerpolitik, fælles forbrugerværktøjer, fortolkning af eksisterende lovgivning, forholdet til Finanstilsynet og skattemyndigheder, hvilke former for kommunikation og påvirkning af andre aktører og offentligheden, der er hensigtsmæssige, og som bør iværksættes i konkrete sager, samt internationalt samarbejde. Sidstnævnte kan dog også i sig selv rumme konkurrenceretlige aspekter.

Der gælder en række begrænsninger med hensyn til, hvad konkurrenter kan snakke med hinanden om og lave aftaler om i (eller uden for) Forsikring & Pension. I boksen nedenfor er "de normalt farlige" emner/områder opregnet.

Det er under drøftelser af ikke-konkurrencefølsomme emner vigtigt at være opmærksom på, at deltagerne ikke "i kampens hede", uforvarende kommer til at afsløre selskabsspecifikke oplysninger, som af konkurrenterne kan anvendes som baggrund for beslutninger, der kan påvirke konkurrencen på forsikrings- og pensionsmarkedet. Sådanne tilfælde kunne bidrage til at styrke en evt. mistanke om, at målet med drøftelsen (også) har været at svække konkurrencen mellem selskaberne, dvs. påvirke forhold, som selskaberne normalt konkurrerer om.

Konkurrencefølsomme ("farlige") emner
Præmier m.v. <ul style="list-style-type: none">• Forsikringspræmier/pensionsbidrag• Selvrisede• Rabatter/bonusforhold• Kalkulationsmodeller• Prisstigninger og prisnedsættelser (aktuelle og kommende)
Forsikringsvilkår og fortolkning <ul style="list-style-type: none">• Kundernes efterspørgsel/succeskriterier• Planer om vilkårsændringer
Markedsforhold <ul style="list-style-type: none">• Deling af et marked mellem forskellige leverandører• Markedsandele• Forretningsstrategier (foretrukne kundesegmenter, kundebehandling)• Påtænkte og gennemførte kampagner• Hvad virker og hvad virker ikke i markedet
Økonomiske forhold i selskaberne <ul style="list-style-type: none">• Budgetter• Omkostninger• Indtjeningsforhold• Fordeling af overskud• Lønforhold

Vigtige faktorer for kundernes valg af selskab

- Præmier, selvrisici, bonusforhold, karenstider
- Forsikringsdækning
- Services (information, tilgængelighed, sagsbehandling)
- Krav til skadeforebyggelse/sikkerhedsforskrifter

Forsikring & Pensions ansatte skal være forsigtige med håndteringen af konkurrencefølsomme oplysninger, og skal især sikre, at sådanne oplysninger om enkeltmedlemmers forhold ikke kommer til andre medlemmers kundskab.

Risikoen for konkurrenceproblemer - og dermed vurderingen af, hvad der udgør følsomme oplysninger - er ikke ens på alle markeder. På forsikringsområdet er risikoen størst i relation til præmier og forsikringsvilkår (se boksen ovenfor). I praksis er det også en skærpende omstændighed, hvis der kun er få udbydere på det berørte produktområde.

5. KONKURRENCE REGLERNE OG DE PRAKTISKE SAMARBEJDER I FORSIKRING & PENSION

I pkt. 5.1 – 5.9 gennemgås det nærmere, hvad de nævnte, generelle retningslinjer betyder for samarbejdet inden for forskellige vigtige aktivitetsområder i Forsikring & Pension. Beskrivelsen er suppleret med konkrete eksempler.

Aktivitetsområderne er følgende:

1. Informationsudveksling i almindelighed, herunder på møder
2. Fælles forsikringsbetingelser/fælles fortolkninger
3. Fælles standarder
4. Branchestatistikker
5. Fælles serviceordninger
6. Brancheaftaler med leverandører
7. Branchefælles forbrugerinformation
8. Krav på deltagelse i aktiviteter i Forsikring & Pension
9. Samarbejde med myndigheder

5.1 Informationsudveksling i almindelighed, herunder på møder

Informationsudveksling mellem medlemmerne indbyrdes og mellem medlemmerne og ansatte i Forsikring & Pension sker på flere måder.

Mange sager behandles på møder i bestyrelsen, udvalg og arbejdsgrupper med medlemsrepræsentanter, og hvor medarbejdere fra Forsikring & Pension er til stede og i de fleste tilfælde leder møderne.

Forsikring & Pension korresponderer også i vidt omfang bilateralt med enkeltmedlemmer. Det enkelte medlems oplysninger til Forsikring & Pension, selv om konkurrencerelevante forhold, udgør ikke i sig selv et konkurrenceretligt problem, hvis oplysningerne forbliver som fortrolige over for omverdenen i Forsikring & Pension: Det afgørende er, at oplysningerne ikke kommer til andre medlemmers kendskab i en form, så konkurrenter kan regne ud, hvorfra oplysningerne stammer.

I forhold til møder i Forsikring & Pension, hvor der deltager repræsentanter fra to eller flere medlemsselskaber, skal Forsikring & Pensions repræsentanter så vidt muligt sikre sig følgende:

- En udførlig dagsorden forud for alle møder

- At der ikke på et møde drøftes konkurrencefølsomme emner, der ikke er på dagsordenen for det pågældende møde
- At oplæg til møderne så klart som muligt skal signalere, at der ikke er tale om oplæg til et kartel eller andre former for konkurrencebegrænsende arrangementer
- At udarbejde passende udførligt referat af møderne med henblik på at kunne imødegå mistanke om, at der er diskutert konkurrencefølsomme emner på mødet
- At der ikke på møderne drøftes eller gives oplysninger fra ét eller flere medlemselskaber om konkurrencefølsomme forhold, jf. eksemplerne i boksen i pkt. 4.
- At der ikke uden for de formelle møder er drøftelser mellem repræsentanter for konkurrerende selskaber om konkurrencefølsomme emner.

Eksempler:

Eksempel 1: Selskabernes anmeldelse af det tekniske grundlag for livs-forsikringsvirksomhed til Finanstilsynet

Livs-forsikrings-selskaberne skal efter FIL anmelde deres tekniske grundlag for virksomheden til Finanstilsynet. Materialet er som udgangspunkt offentligt tilgængeligt, og det er ikke i strid med konkurrencereglerne, at et selskab opsøger viden i det anmeldte materiale, selvom det indeholder oplysninger om grundlaget for præmieberegninger, fordeling af realiseret resultat til forsikringstagerne og andre berettigede osv., dvs. konkurrenceparametre mellem selskaberne.

Selskaberne skal dog undlade at udveksle sådanne oplysninger indbyrdes, selvom de er offentligt tilgængelige, bl.a. fordi det kunne skabe mistanke om, at der sker samordning eller indgå aftaler, som kan begrænse konkurrencen mellem selskaberne. Og de må heller ikke drøfte de konkrete præmier i selskaberne eller hvilken andel af overskuddet, der med rimelighed bør tilfalde egenkapitalen. Det er beslutninger, som det enkelte selskab skal træffe på egen hånd.

Eksempel 2: Ny forsikringsordning for speciallæger og privathospitaler

I forlængelse af regeringens beslutning om, at forsikringspligten for speciallægers og privathospitalers ansvar skulle overgå fra regionerne til sundhedsleverandørerne selv, blev Forsikring & Pension anmodet om at undersøge interessen i forsikrings-selskaberne for at tegne de nye forsikringer, forskellige vilkår i de lovkrævede forsikringer, herunder efterdækning ved virksomhedsophør, samt det omtrentlige præmieniveau for forsikringerne.

Forsikring & Pension meddelte ministeriet, at et mindre antal selskaber umiddelbart viste interesse for at tegne forsikringerne, men at branchen på grund af det lille antal selskaber bl.a. ikke måtte – og derfor ikke kunne – udtale sig om præmieniveauerne.

Da ministeriet insisterede på en nærmere drøftelse af bl.a. dækningsprincippet ved ophør og selskabsskifte indvilgede Forsikring & Pension i at foranstalte en drøftelse med selskaberne af disse forhold. For at sikre fornøden dokumentation for, at de få deltagende selskaber, som endnu ikke havde taget stilling om og i hvilket omfang de ville ind på det nye forsikringsmarked, ikke udvekslede konkurrencefølsomme oplysninger på møderne, deltog Forsikring & Pensions advokat i konkurrencespørgsmål i samtlige møder, hvor konkurrencefølsomme emner var til drøftelse.

Der henvises til afsnit 5.9.

Eksempel 3: Drøftelse af god skik i branchen

Forsikring & Pensions medlemmer kan have behov for i fællesskab i Forsikring & Pension at drøfte rækkevidden af Finanstilsynets regler om god skik, f.eks. med henblik på afgivelse af høringssvar om udkast til regler på området eller drøftelse af de praktiske muligheder for at efterkomme reglerne fra Finanstilsynet. Der kan endvidere være behov for at drøfte, hvad der er normal praksis i selskaberne på bestemte punkter, og som dermed må betragtes som god skik i bran-

chen. Eksempler på konkrete emner er:

- sagsbehandlingstider ved skadebehandling,
- omfanget af rådgivning ved tegning og skader,
- retningslinjer for indhentelse og brug af helbredsoplysninger i skadesager, og
- fortolkningen af ankenævnskendelser

Sådanne drøftelser er ikke i strid med konkurrencereglerne, da fokus er på den overordnede virkning af en ny ordning eller lovgivning. Det er dog en forudsætning, at drøftelserne ikke kommer ind på konkurrenceparametre, jf. eksemplerne i boksen i pkt. 4.

Eksempel 4: Omvalgsbonus

Lovforslag L119 2013/14 indeholdt en bestemmelse, der bemyndiger Finanstilsynet til at fastsætte nærmere regler om, hvornår pensionskunder har ret til en bonus i forbindelse med omvalg, som indebærer hel eller delvis afståelse af en garanteret forrentning eller ydelse, samt regler om den nærmere beregning af den økonomiske værdi af garantierne.

Forsikring & Pension blev under lovforberedelsen indbudt til drøftelser i Finanstilsynet om det nærmere indhold af et fortløbigt udkast til bekendtgørelse om de nævnte forhold. Udover indholdet af den kommende bekendtgørelse drejede drøftelserne sig også om selskabernes hidtil anvendte beregningsmetoder, og de udfordringer i forhold til rimelighed m.v., som disse kunne give anledning til.

Forsikring & Pension nedsatte i forbindelse med drøftelserne i tilsynet en arbejdsgruppe. Arbejdsgruppens medlemmer fik i forbindelse med arbejdet i gruppen viden, som ville indebære, at de repræsenterede selskaber hurtigere end andre selskaber kunne komme på banen med tilbud om omvalg, så snart loven var vedtaget. De pågældende selskaber ville formentlig også via arbejdet i arbejdsgruppen få indsigt i, hvordan de øvrige selskaber i gruppen kunne tænkes at håndtere tingene i praksis, og have bedre muligheder end ikke-repræsenterede selskaber for at vurdere rimeligheden af forskellige mulige tilbud på omvalgsbonus.

Konkurrencereglerne hindrer ikke, at Forsikring & Pension i sådanne situationer etablerer en arbejdsgruppe, der kan støtte Forsikring & Pensions forberedelse til drøftelserne med Finanstilsynet. Der må naturligvis ikke foregå nogen form for koordination af de repræsenterede selskabers konkurrencemæssige adfærd, men det er ikke i strid med konkurrencereglerne, hvis nogen opnår en generel konkurrencemæssig fordel i form af øget indsigt og overblik gennem deltagelsen i arbejdet.

Hvis det af praktiske grunde er nødvendigt, er Forsikring & Pension berettiget til at begrænse antallet af deltagere i arbejdsgruppen.

Eksempel 5: Beskatning af præmien på sundhedsforsikringer

Efter 1. januar 2012 blev reglerne om lønmodtageres beskatning af præmien til arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer ændret, således at den arbejdsgiverbetalte præmie er skattefri for den del, som har relation til arbejdsrelateret sygdom.

Da sundhedsforsikringerne fortsat dækker alle typer af sygdomme, uanset om de er arbejdsrelaterede eller ej, er det for lønmodtagerne og arbejdsgiverne afgørende at vide, hvor stor en del af præmien, der er skattefri hhv. skattepligtig indkomst for lønmodtageren.

Skatteministeriet har trods ønske fra forsikringsbranchen ikke udstedt retningslinjer for fordelingen af den samlede præ-

mie i den skattefri hhv. skattepligtige del.

Da beskatningsspørgsmålet ikke er en konkurrenceparameter mellem sundhedsforsikringsselskaberne, har Forsikring & Pensions Sundhedsforsikringsudvalg drøftet fortolkningen af de nye skatteregler, mulige principper for opdelingen af præmien i en skattepligtig, hhv. skattefri del samt dokumentationskrav i forhold til, om konkrete skader i overvejende grad skyldes arbejdet hhv. andre forhold. I den forbindelse har medlemmerne af udvalget over for hinanden redegjort for den praksis, som de – i mangel af fælles retningslinjer - hver især anvender. Der er derimod ikke foregået nogen koordination eller samordning, idet drøftelsen alene har tjent til belysning af området, hvorefter medlemselskaberne har truffet egne konklusioner.

Eksempel 6: Åbenhed om omkostninger i pensionsordninger

Forsikring & Pensions bestyrelse har besluttet, at pensionselskaberne skal sikre åbenhed om bl.a. de omkostninger, som er forbundet med pensionsordninger på såvel individniveau som på selskabsniveau.

Den enkelte kunde skal ved anvendelse af en fælles metode have oplysninger om en række delomkostninger, som f.eks. administrations- henholdsvis investeringsomkostninger.

På selskabsniveau udfærdiger hvert selskab et afstemningsskema, hvoraf selskabets samlede omkostninger fordelt på nærmere bestemte omkostningstyper skal oplyses.

Metodebeskrivelse og afstemningsskema skal offentliggøres på selskabets hjemmeside.

Forsikring & Pension modtager metodebeskrivelse og afstemningsskema fra samtlige selskaber. Denne kommunikation foregår bilateralt mellem det enkelte selskab og Forsikring & Pension. På samme måde håndteres eventuelle konkrete spørgsmål om fortolkning af Forsikring & Pensions henstilling.

Da der er fuld åbenhed om omkostningerne i de enkelte selskaber, og da åbenheden er med til at styrke konkurrencen mellem selskaberne og omkostningseffektiviteten generelt i branchen, er initiativet og den måde, det praktiseres på, i overensstemmelse med konkurrencereglerne. Initiativet har løbende været drøftet med Finanstilsynet og Erhvervs- og Vækstministeriet, der har udtrykt tilfredshed med initiativet og den åbenhed og gennemsigtighed, som det medfører på pensionsområdet.

5.2 Fælles forsikringsbetingelser/fælles fortolkninger

På en række forsikringsområder er de i markedet forekommende forsikringsbetingelser på mange områder opbygget over samme skabelon og i det taljens også mere eller mindre ens. Ensartetheden kan være resultatet af et mere formaliseret branchesamarbejde, som i en del tilfælde ligger længere tilbage i tiden. På andre områder ligger der ikke et formaliseret samarbejde bag det fælles indhold i dækningerne. Ensretningen af dækningerne skyldes hér, at selskaberne bruger hinandens betingelser som model for egne betingelser, formentlig især ud fra en betragtning om, at forsikringerne dækker kundernes typisk behov, og at de i praksis har bevist deres værd.

Samarbejde mellem selskaberne om standardisering af forsikringsbetingelser er under visse betingelser undtaget fra konkurrencereglernes forbudsbestemmelse, selvom et sådant samarbejde bl.a. indebærer risiko for begrænsning af produktsortimentet og produktudviklingen. Årsagen er, at standardpolicebetingelser kan give effektivitetsgevinster f.eks. i form af, at forsikringerne bliver nemmere for forbrugeren at sammenligne, det bliver mere enkelt at skifte selskab, og der er typisk lave-

re transaktionsomkostninger og nemmere adgang til markeder for eventuelle nye selskaber, hvilket alt sammen øger konkurrencen.

Den grundlæggende betingelse for lovligheden af standardiserede forsikringsbetingelser er, at sådanne betingelser kun er vejledende. Det skal således stå det enkelte forsikrings-selskab fuldstændig frit for at anvende de standardiserede betingelser og til at indskrænke hhv. udvide forsikringsdækningerne generelt og i konkrete tilfælde, bl.a. efter aftale med forsikrings-tageren. Det er vigtigt at være opmærksom på, at de standardiserede forsikringsvilkår ikke må dreje sig om de centrale konkurrenceparametre som f.eks. præmie, selvrisiko, risikovurderinger, bonusforhold osv. jf. oversigten i boksen i pkt. 4.

I forhold til fælles fortolkninger af enslydende vilkår eller fælles forsikringsbetingelser må det anses for en naturlig følge af at have fælles betingelser, at de også fortolkes ens i branchen. Fælles fortolkninger kan derfor på samme måde som fælles vilkår være tilladelige, da det typisk øger sammenligneligheden og mobiliteten.

Det vil derfor kunne være lovligt for Forsikring & Pension at drøfte med deres medlemmer, hvordan specifikke vilkår eller bestemmelser skal fortolkes og drøfte konsekvenserne af denne fortolkning. Drøftelserne må ikke indeholde en anbefaling fra Forsikring & Pension til deres medlemmer om at ændre deres vilkår for at opnå en bestemt dækningsbegrænsning. Det skal være op til det enkelte selskab at beslutte, om det ønsker at ændre sine vilkår ud fra en vurdering af resultatet af den fælles fortolkning.

Ligeledes vil det være op til det enkelte forsikrings-selskab, om det ønsker at følge den fælles fortolkning. Forsikring & Pension kan derfor f.eks. ikke tvinge medlemmer til at følge en bestemt fortolkning af deres vilkår.

Hvis det er Forsikring & Pensions opfattelse, at et medlems praksis går imod gældende ret eller retlig bindende praksis, vil Forsikring & Pension altid kunne gøre opmærksom herpå.

Eksempler:

Eksempel 7: Fælles indeksregulering af præmien

Efter en dialog med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen besluttede Forsikring & Pensions bestyrelse at henstille til arbejdsskade-forsikrings-selskaberne ikke at anvende en i Forsikring & Pension udviklet fælles model for beregning af den årlige indeksregulering af forsikringspræmierne på arbejdsskadeområdet.

Forsikringsbetingelserne på området har fra gammel tid været baseret på et sæt modelbetingelser, godkendt af Arbejdsskadestyrelsen. Selvom disse modelbestemmelser ikke længere findes i markedet, ligner de enkelte selskabers dækning meget hinanden. Det står det enkelte selskab frit for at udforme deres forsikringsbetingelser. Eneste betingelse er, at forsikringsbetingelserne som minimum lever op til at dække arbejdsgiverens ansvar efter arbejdsskadesikringsloven.

Bestyrelsen ønskede med sin beslutning i forhold modellen for indeksregulering klart at signalere, at det ikke er Forsikring & Pensions opgave at drøfte, endsize fastlægge, fælles retningslinjer i forhold til den vigtige konkurrenceparameter, som forsikringspræmier udgør.

Eksempel 8: Fælles vilkår for retshjælpsforsikring på forbrugerområdet

De fælles vilkår for retshjælpsforsikring på privatområdet er oprindeligt udarbejdet i samarbejde med Forbrugerrådet og Justitsministeriet. Retshjælpsdækningen er tæt knyttet til den offentlige retshjælpsordning med fri proces. De fælles vilkår er etableret for at sikre danske forbrugere en ensartet dækning, som tilgodeser den typiske forbrugers behov på området.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har meddelt Forsikring & Pension, at branchen lovligt kan anvende de fælles vilkår under forudsætning af, at der er fri konkurrence mellem selskaberne i forhold til præmier, dækningssummer og selvrisici. Styrelsen har ved sin vurdering også lagt vægt på, at retshjælpsdækningen udgør en meget lille del af den samlede forsikringsdækning, som forbrugerne har i de forsikringer, som retshjælpsdækningen er en del af.

Af de samme grunde vil det normalt være lovligt, at Forsikring & Pension sammen med skadesforsikringsselskaberne drøfter fortolkningen af de fælles forsikringsvilkår, så længe der ikke drøftes præmier, forsikringssummer og selvrisici.

Der findes p.t. ikke på forbrugerområdet andre retshjælpsforsikringsvilkår. Det står dog selskaberne frit for at udvikle nye vilkår i stedet for eller som supplement til de fælles vilkår.

Henstilling om at forhøje dækningssummerne

På baggrund af ønske fra advokatbranchen og Forbrugerrådet udsendte Forsikring & Pension en henstilling til skadesforsikringsselskaberne om at forhøje dækningsmaksimum på retshjælpsforsikringen til minimum 175.000 kr. svarende til indekseringen af dækningsmaksimum ved indførelsen af den fælles retshjælpsdækning i 1970. Samtidig henstillede Forsikring & Pension, at selskaberne overvejede en ekstra dækning i tilfælde af to-instansbehandling, hvor den sikrede i det væsentlige har fået medhold ved førsteinstansen og modparten appellerer. Der nævnes i henstillingen tre eksempler på modeller for, hvorledes henstillingen ville kunne gennemføres. Det præciseres afslutningsvist i henstillingen, at det enkelte selskab selv fastlægger timingen af de enkelte ændringer samt omfanget af disse.

Henstillingen vurderes som værende i overensstemmelse med konkurrencelovgivningen.

Eksempel 9: Piratklausul

Et medlem af Forsikring & Pension ønskede en drøftelse af, hvilken af to piratklausuler, selskaberne fremover skulle benytte. Da der er tale om et væsentligt element i de pågældende forsikringer og valget reelt skulle stå mellem to bestemte klausuler, må et sådant spørgsmål ikke drøftes mellem selskaberne. Der er dog intet til hinder for, at der i Forsikring & Pensions relevante udvalg eller på et til lejligheden arrangeret møde er en drøftelse af fordele og ulemper ved forskellige piratklausuler. Hvert selskab skal dog på egen hånd beslutte, hvilken klausul det ønsker at anvende.

Eksempel 10: Chokskadedækning i ulykkesforsikringen

I en dom blev det fastslået, at psykiske eftervirkninger som følge af politiets gennemførelse af en anholdelse og behandlingen af den anholdte i tiden umiddelbart efter anholdelsen var omfattet af forsikringsvilkårene for en ulykkesforsikring. Dommens overraskende resultat gav anledning til en betydelig debat internt i forsikringsbranchen.

Efter konkurrencereglerne er der intet til hinder for, at fortolkningen af en dom og vurderingen af dens mulige konsekvenser for selskaberne drøftes i Forsikring & Pension. Derimod vil det være i strid med konkurrencereglerne at anbefale selskaberne en bestemt udformning af deres forsikringsbetingelser på området. Det skal være op til det enkelte selskab på egen hånd at træffe beslutning om, hvad selskabet ønsker at dække i forhold til forskellige typer af skadetilfælde.

5.3 Fælles standarder

Forsikring & Pension har som én af sine målsætninger at medvirke til skadeforebyggelse og skadebegrænsning. Gennem årene har Forsikring & Pension drøftet tiltag med disse formål med medlemmerne. De fleste initiativer drøftes med eksterne samarbejdspartnere, som ofte er direkte eller indirekte initiativtagere i sagerne.

Eksempel 11: Fælles tyverisikringsniveauer

En gruppe forsikringsselskaber aftaler standarder, som ikke er bindende for det enkelte selskab. Standarderne vedrører forskellige niveauer for sikkerheden hos forsikringstagerne og krav til forskellige former for sikkerhedsudstyr. Formålet er at bistå selskaberne med at foretage risikostyring, så de kan tilbyde risikoafhængige vilkår og præmier. Standarderne er drøftet med producenter og installationsfirmaer (eller deres repræsentanter), og der er taget hensyn til disse parter synspunkter. Standarderne er offentliggjort og tilgængelige på et særligt websted, så alle interesserede har let adgang til dem.

Da processen ved tilblivelsen af standarderne er gennemsigtig, da standarden er let tilgængelig for alle på lige vilkår, da standarden ikke udelukker enkelte virksomheder gennem specifikke eller uberettigede krav, vurderede Europa-Kommissionen det ikke sandsynligt, at standarderne er i strid med forbuddet i EUF-traktatens artikel 101. Det understreges, at standarderne vil gøre det lettere for produktions- og installationsvirksomhederne at opfylde standardiserede sikkerhedskrav end forskellige sikkerhedskrav, stillet af det enkelte forsikringsselskab, og også gøre det lettere for forsikringstagerne at skifte forsikringsselskab. Endelig kan ordningen især være til gavn for mindre forsikringsselskaber, som måske mangler kapacitet på området.

De danske konkurrencemyndigheder har ikke eksplicit i forhold til de gældende forbudsregler i den danske konkurrence-lov taget stilling til Forsikring & Pensions anbefaling af de fælles tyverisikringskrav på erhvervsforsikringsområdet, og har heller ikke vurderet, om branchen lovligt kan indføre tilsvarende retningslinjer på privatforsikringsområdet.

5.4 Branchestatistikker

Forsikring & Pension udarbejder på en række områder statistikker om forsikrings- og pensionsbranchen forhold og forretningsområder. Nogle statistikker udarbejdes på Forsikring & Pensions eget initiativ, medens andre udarbejdes efter ønske fra eksterne parter, f.eks. brancheorganisationer, foreninger, offentlige myndigheder osv.

Forsikring & Pensions indsamling af oplysninger fra medlemmerne har ikke i sig selv til formål eller til følge at begrænse konkurrencen. Det er først, når oplysningerne gøres tilgængelige for Forsikring & Pensions medlemmer eller de offentliggøres, at der kan opstå problemer i forhold til konkurrencereglerne.

Forsikring & Pension vil derfor lovligt kunne indsamle oplysninger fra medlemmer også om følsomme konkurrenceparametre. Oplysningerne skal holdes fortrolige i Forsikring & Pension (tavshedspligt). Sammenfatning af de modtagne oplysninger kan dog gives til medlemmerne og omverdenen, såfremt det enkelte medlem af Forsikring & Pension ikke har mulighed for at finde ud af, hvilke oplysninger andre medlemmer af Forsikring & Pension har bidraget med til den pågældende statistik.

Efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens praksis betyder det, at statistikker skal indeholde data fra mindst fem ikke-forbundne selskaber. Fordelingen af selskabernes markedsandele - f.eks. en situation med få meget store og et større antal mindre selskaber - eller andre forhold på markedet, jf. opregningen i pkt. 4, kan dog gøre, at anonymitetskravet ikke kan opfyldes. I sådanne tilfælde må der foretages en konkret vurdering af, om de konkurrerende selskaber kan se, hvad de andre selskaber har bidraget med af oplysninger til den pågældende statistik, og om konkurrencen dermed kan blive svækket.

I vurderingen af, om en konkret statistik er lovlig, indgår i øvrigt følgende forhold:

- Jo ældre informationerne er, jo mindre er risikoen for, at konkurrencen kan svækkes
- Det er mindre betænkeligt at udveksle statistiske oplysninger, hvis oplysningerne er let tilgængelige for kunderne og offentligheden
- Jo hyppigere en statistik udarbejdes, jo større gennemsigtighed skabes på markedet, hvilket kan skade konkurrencen

Eksempler:

Eksempel 12: Statistik for kvartalsvise markedsandele i skadesforsikring

Formålet med statistikken er at gøre det muligt for interne og eksterne interessenter af følge udviklingen i markedsandele for selskaber, som udbyder én eller flere typer af skadesforsikringer. Hvert kvartal indhenter Forsikring & Pension oplysninger fra selskaberne om bruttopræmieindtægterne på 11 forsikringsområder.

Af konkurrencemæssige grunde offentliggøres den del af statistikken, som giver oplysninger om de enkelte selskabers markedsandele, med en forsinkelse på omkring et år. Den del af statistikken, som viser den samlede bruttopræmieindtægt for hele markedet offentliggøres med en forsinkelse på 8-9 uger.

Statistikken, der samlet omfatter ca. 30 forsikringsselskaber, overholder hermed de generelle retningslinjer for branche-statistikker, som er fastsat af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bl.a. på baggrund af en række EU-sager.

Eksempel 13: Statistikker på arbejdsskedeforsikringsområdet

Beskæftigelsesministeren nedsatte i efteråret 2013 et ekspertudvalg, som har til opgave at komme med forslag til ændringer af arbejdsskadesystemet i Danmark, bl.a. således at arbejdsskadesystemet i højere grad end tidligere understøtter, at de skadelidte vender tilbage til arbejdsmarkedet frem for at modtage erstatningsydelse som forsørgelse.

Ekspertudvalget har bl.a. anmodet Forsikring & Pension om oplysninger om antallet af anmeldelser af arbejdsskader til selskaberne, antallet af sager der videresendes til Arbejdsskadestyrelsen, antallet af arbejdsskadesager, hvor der samtidig kører en erstatningssag om suppleringskrav under arbejdsgiverens erhvervsansvarsforsikring, osv.

Forsikring & Pension har i den forbindelse indhentet oplysninger fra et varierende, repræsentativt udsnit af arbejdsskade- og ansvarsforsikringsselskaber. De indsamlede oplysninger sammenholdes med selskabernes markedsandele, således at der leveres branchetal til udvalget og de involverede myndigheder. De enkelte selskaber modtager ikke informationer om konkurrenternes indberetninger, og dermed heller ikke navnene på de selskaber, som Forsikring & Pension har indhentet oplysninger fra. I nogle tilfælde har Forsikring & Pension indskærpet, at udvalget og myndighederne skal behandle de modtagne oplysninger som fortroligt materiale, jf. pkt. 5.9.

5.5 Fælles serviceordninger

Som på mange andre erhvervsområder eksisterer der også på forsikrings- og pensionsområdet en række praktiske samarbejder mellem virksomhederne.

Sådanne fælles ordninger vil ofte kræve tilpasning af de deltagende selskabers forretning og forretningsgange, og kan derfor blive opfattet som konkurrencebegrænsende. De kan derfor normalt kun oprettes, når der er væsentlige fordele - ikke mindst for kunderne - der kan opveje eventuelle konkurrencebegrænsende virkninger.

De fælles ordninger må ikke omfatte flere produkter end højst nødvendigt og må kun omfatte koordination af de nødvendige konkurrenceparametre.

Er der nedsat en bestyrelse, styregruppe eller et udvalg til at støtte Forsikring & Pensions arbejde med at udvikle og vedligeholde den fælles service, er det vigtigt at kunne dokumentere, at der på møder i det pågældende forum, jf. principperne og rådene i pkt. 4 og 5.1, ikke drøftes uvedkommende emner og konkurrenceparametre.

Eksempler:

Eksempel 14: Forsikring & Pensions edi-system

Systemet har til formål at håndtere elektronisk udveksling af oplysninger og standardiserede dokumenter mellem forsikring- og pensionselskaberne i Danmark, bl.a. i forbindelse med selskabsskifte, notering af panthavedeklarerationer osv. Relevante eksterne brugere, f.eks. banker og leasingselskaber, kan også anvende systemet, der indebærer store administrative fordele for interessenterne og dermed begrænser omkostningerne og øger sikkerheden i kommunikationen.

Da det kun er de involverede parter, som modtager oplysninger om de konkrete kommunikationer og de deri indeholdte oplysninger, er systemet - der er åbent for alle professionelle brugere - ikke i strid med konkurrencereglerne.

Eksempel 15: Autotaks

Autotaks er et it-baseret system til opgørelse af skader på biler. Det er baseret på en aftale mellem Forsikring & Pension og autobranschens organisationer, og bruges af selskabernes taksatorer og autoværkstederne. Systemet sikrer ensartede rammer for opgørelse af skaderne, der dermed kan ske såvel hurtigere som billigere. Systemet har dermed væsentlige, gavnlige virkninger, også for bilejerne.

Autotaks indeholder en database med reservedelspriser og estimeret forbrug af værkstedstimer på et meget stort antal skadetilfælde og bilmærker/-modeller. Databasens oplysninger stammer primært fra eksterne, herunder diverse internationalt baserede, kilder.

Da det er det enkelte forsikringsselskab, der aftaler værkstedtimeprisen med det enkelte autoværksted, har Forsikring & Pension i lyset af de samlede fordele for bilejerne ved systemet opnået konkret fritagelse fra konkurrencelovgivningens forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler. Det har i den forbindelse været afgørende, at der på grund af de individuelt forhandlede timepriser fortsat er konkurrence mellem aktørerne på området.

Eksempel 16: Østkontoret

Forsikring & Pensions Østkontor har til opgave at hjælpe forsikrings- og pensionselskaberne med at efterforske forsikringssvindler og bl.a. hjemskaffe forsvundne biler og andre genstande til selskaberne. Det oprindelige arbejdsområde var det tidligere Østeuropa, men kontoret har nu sager fra hele verden. Servicen retter sig primært mod Forsikring & Pensions medlemmer, men stilles mod rimelig betaling også til rådighed for andre, herunder andre forsikringsselskaber.

Også fordi oplysningerne i de enkelte sager udelukkende er et mellemværende mellem de rekvirerende selskab og Østkontoret, er etableringen og driften af kontoret ikke i strid med konkurrencereglerne.

Eksempel 17: Taksatorringen (Eksempel på et samarbejde mellem forsikringsselskaber uden for Forsikring & Pension)

Taksatorringen er en forening bestående af cirka 30 små og mellemstore motorkøretøjsforsikringsselskaber. Foreningens arbejde omfatter omkring 25 pct. af markedet for autoskadeforsikringer.

På anmodning fra Taksatorringen har Konkurrencerådet taget stilling til foreningens vedtægter i hhv. 1999, 2003 og 2009 og fundet, at vedtægterne var omfattet af forbuddet mod konkurrencebegrænsende aftaler i konkurrencelovens § 6. I afgørelsen fra 2009 udtalte Konkurrencerådet, at 60-70 pct. af omkostningerne ved motorkøretøjsforsikringer blev ensrettet ved samarbejdet, og at dette uvægerligt medførte en begrænsning af priskonkurrencen mellem deltagerne.

Da samarbejdet imidlertid medførte væsentlige effektivitetsfordele på 20-30 pct. af omkostningerne ved motorkøretøjsforsikringer, som ville komme medlemmerne - og i sidste ende forbrugerne - til gode, var betingelserne for at meddele en fritagelse efter konkurrencelovens § 8 opfyldt, og Taksatorringens vedtægter blev derfor i alle tre tilfælde meddelt en individuel fritagelse fra forbuddet i lovens § 6.

I 1999 blev Konkurrencerådets afgørelse gjort betinget af, (1) at foreningen skulle tillade medlemmerne at udtræde med højst seks måneders varsel, og (2) at enhver udvidelse af medlemskredsen skulle indberettes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Ved Taksatorringens efterfølgende anmeldelser i hhv. 2003 og 2009 blev det maksimale opsigelsesvarsel på seks måneder opretholdt, og da de øvrige omstændigheder i det væsentligste var uændrede, blev fritagelsen begge gange fornyet for fem år ad gangen.

I den seneste afgørelse fra 2009 udtalte Konkurrencerådet, at samarbejdet samlet set sænkede adgangsbarrierne, og at vedtægterne trods en eksklusivitetsforpligtelse ikke medførte unødvendige begrænsninger for medlemmerne.

Sagen er et sjældent eksempel på en fritagelse efter de fire betingelser beskrevet i pkt. 3.2.

5.6 Brancheaftaler med leverandører

Indkøbssamarbejder er som udgangspunkt ikke i strid med konkurrencereglerne, og er i øvrigt i mange tilfælde konkurrencefremmende.

Fælles indkøbsaftaler kan dog også virke hæmmende for konkurrencen, bl.a. fordi de kan tvinge leverandøren til at levere til meget lave priser, som igen kan bevirke, at andre af leverandørens kunder kun kan købe til forhøjede priser.

Risikoen for de nævnte negative konsekvenser for konkurrencen anses normalt for minimale, hvis indkøberne samlet har en markedsandel på under 15 pct. på indkøbsmarkedet og leverandøren har under 15 pct. af afsætningsmarkedet af det pågældende produkt eller den pågældende tjenesteydelse. Sådanne aftaler vil derfor som udgangspunkt være lovlige. Er procenterne større, er aftalen ikke nødvendigvis i strid med konkurrencereglerne, men det anbefales at sagen drøftes med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Det er vigtigt, at det er frivilligt for Forsikring & Pensions medlemmer, om de vil benytte sig af den fælles indkøbsaftale. Det er endvidere vigtigt, at leverandørens brancheforening ikke er inde over aftalens indhold og indgåelse, idet aftalen derved typisk kommer til at tegne mere end 15 pct. af markedet.

5.7 Branchefælles forbrugerinformation

Konkurrencemyndighederne anerkender, at prisportaler kan have en række konkurrencefremmende fordele. Eksempelvis kan gennemsigtigheden i konkurrerende produkters pris øges væsentligt, hvis prisoplysninger gøres tilgængelige på et ensartet sammenligningsgrundlag på en prisportal på nettet. Forbrugernes bedre overblik styrker konkurrencen umiddelbart, og udbydere tilskyndes derved til netop at konkurrere på pris.

Forsikrings- og pensionsområdet er et godt eksempel på, at priser og betingelser er vanskelige at overskue uden hjælpemidler i form af branchefælles forbrugerinformation. I Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "[Vejledning om informationsaktiviteter i brancheforeninger](#)" er www.forsikringsguiden.dk således også nævnt som et eksempel på en sådan (lovlig) prisportal.

På den anden side er konkurrencemyndighederne på vagt overfor prisportaler o.l., fordi den øgede prispenningsgennemsigtighed gør det lettere for udbydere at koordinere priser og vilkår. Hvis prisportaler drives af brancheforeninger, understreger konkurrencemyndighederne endvidere vigtigheden af, at alle udbydere har lige adgang til at være repræsenteret på portalen.

5.8 Krav på deltagelse i aktiviteter i Forsikring & Pension

Et forsikringselskab, der lovligt er etableret i Danmark, har som udgangspunkt krav på at kunne blive medlem af Forsikring & Pension. Udelukkelse fra medlemsskab vil i praksis udgøre en væsentlig begrænsning i selskabets mulighed for at konkurrere på markedet.

Krav på medlemskab indebærer, at Forsikring & Pension ikke må nægte medlemsskab på basis af usaglige hensyn eller for at håndhæve en ulovlig adfærd eller en adfærd i strid med beslutninger truffet i Forsikring & Pension.

Krav på medlemskab indebærer også, at selskaber, der er lovligt etableret i Danmark eller på andet grundlag driver virksomhed i landet, f.eks. som grænseoverskridende virksomhed, som udgangspunkt har krav på at kunne deltage i Forsikring & Pensions serviceydelser, jf. pkt. 5.5. Det gælder i hvert fald, såfremt selskabet kan godtgøre, at det ved udelukkelse reelt er stillet ringere i konkurrencen eller helt er afskåret fra det danske marked. Det betyder også, at Forsikring & Pension ikke kan stille krav om medlemskab af Forsikring & Pension som betingelse for adgangen til serviceydelserne, eller at medlemsbidragets sættes så højt, at det reelt forhindrer medlemsskab og dermed adgangen til serviceydelserne.

Det er derimod ikke i strid med konkurrencereglerne at stille krav om betaling for at få stillet Forsikring & Pensions serviceydelser til rådighed. Udover krav om løbende betaling for adgangen til driften af serviceydelserne, kan Forsikring & Pension kræve, at nyttilkomne brugere betaler en rimelig andel af omkostningerne ved at udvikle og vedligeholde de pågældende services.

Eksempler:

Eksempel 18: Autotaks

Se Eksempel 15 om Autotakssystemet.

Idet der har været meget betydelige omkostninger til udvikling og vedligeholdelse af systemet, opkræves et gebyr ved nye selskabers indtræden. Gebyret er ikke i strid med konkurrencereglerne.

5.9 Samarbejde med myndigheder

Forsikring & Pension har et omfattende samarbejde med offentlige myndigheder, bl.a. om lovgivning, lovforberedelse, brancheregulering osv. I den forbindelse anmoder offentlige myndigheder i mange tilfælde Forsikring & Pension om at indhente

oplysninger fra medlemmerne, f.eks. om en risiko er forsikringsbar, om hvor mange selskaber der kan tænkes at ville udbyde en bestemt forsikringstype, om det forventelige præmieniveau for forsikringer med et nærmere bestemt indhold osv.

Udgangspunktet er, at konkurrencelovens regler om informationsudveksling m.v. også gælder i sådanne sager, medmindre der undtagelsesvist er tale om informationsudveksling m.v. som direkte følger af gældende lovgivning. Forsikring & Pensions ansatte skal derfor være opmærksom på, at konkurrencefølsomme oplysninger indhentet fra enkelte medlemmer ikke kommer til andre medlemmers kundskab. Selv konsoliderede oplysninger kan i sådanne situationer være konkurrencefølsomme.

Forsikring & Pension skal under alle omstændigheder i sådanne situationer gøre den modtagende myndighed opmærksom på, at der er/kan være tale om konkurrencefølsomme oplysninger, der skal behandles fortroligt. Er der tvivl om, hvorvidt fortroligheden kan opretholdes, bør Forsikring & Pension gøre myndigheden opmærksom herpå og efter omstændighederne afstå fra at bidrage med oplysninger.

Eksempler:

Der henvises til eksempel 2 i afsnit 5.1.

6. SANKTIONER VED OVERTRÆDELSE AF KONKURRENCEREGLERNE

6.1 Sanktioner og efterforskning af mulige overtrædelser af konkurrencereglerne

Overtrædelse af konkurrencereglerne bedømmes strengt, idet overholdelse af reglerne af samfundet betragtes som en hjørnesten i vores samfundsøkonomiske model. Alvoren understreges af, at der pr. 1. maj 2013 blev indført mulighed for fængselstraf for deltagelse i karteller.

De ansvarlige for lovovertrædelserne udsætter sig selv for én eller flere af følgende sanktioner:

- Påbud fra konkurrencemyndighederne til virksomheden om at bringe lovovertrædelsen til ophør
- Strafansvar, der kan rettes mod såvel virksomheden som ledelsen og evt. andre direkte involverede enkeltpersoner i virksomheden
- Erstatningsansvar, som normalt vil blive rettet mod virksomheden
- Offentliggørelse af myndighedsbeslutninger

Hertil kommer, at Konkurrencemyndighederne ved mistanke om overtrædelser af konkurrencereglerne kan foretage kontrolbesøg hos virksomheder og erhvervsorganisationer, også selvom de pågældende ikke selv er mistænkt for lovovertrædelser. Myndighederne har ved kontrolbesøg adgang til alle lokaler og til at gennemse alle dokumenter og it-systemer.

En konsekvens af indførelse af fængselsstraf i kartelsager er, at konkurrencemyndighederne og anklagemyndigheden har mulighed for i forbindelse med efterforskningen at gøre indgreb i meddelelshemmeligheden, bl.a. ved at foretage telefon- og rumaflytning.

6.2 Påbud om at bringe overtrædelsen til ophør

Konkurrencemyndighederne kan meddele påbud om at bringe en adfærd, som vurderes at være i strid med konkurrencereglerne, til ophør. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan af enhver kræve de oplysninger til belysning af en mistanke om, at konkurrencereglerne er overtrådt, som styrelsen "skønner nødvendige".

En aftale i strid med konkurrencereglerne er ikke bare ulovlig, men også ugyldig, således at parterne ikke kan støtte juridisk ret på aftalen.

6.3 Bøde- og – i grove tilfælde – fængselsstraf

Såvel virksomheder som involverede personer kan blive straffet med bøde for deres medvirken til overtrædelser af konkurrencereglerne. Rammerne for bødestraffene er ved lovændringen i 2013 blevet kraftigt forhøjet.

For personer, der deltager i kartelvirksomhed, kan der blive tale om fængselsstraf, hvis deltagelsen er sket forsætligt og er af grov beskaffenhed. Straffen kan under særligt skærpende omstændigheder stige til 6 års fængsel.

De personlige straffe retter sig primært mod ledelsen i de involverede virksomheder eller erhvervsorganisationer. Andre medarbejdere vil normalt kun kunne straffes personligt, hvis der er tale om direkte og forsætlig deltagelse i grovere lovovertrædelser.

Der henvises til s. 25 – 27 i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens "[Vejledning om konkurrencelovens forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug](#)".

6.4 Erstatningsansvar

Personer eller virksomheder, der har lidt økonomisk skade ved overtrædelse af konkurrencereglerne, kan kræve erstatning for det lidte tab, f.eks. ved at have betalt for høje priser eller have lidt tab af omsætning og fortjeneste.

Få erstatningssager når frem til offentlighedens kendskab, og det vides derfor ikke, hvor mange erstatningssager der forliges.

EU forventes inden længe endeligt at vedtage et direktiv, der skal gøre det lettere for skadelidte at gennemføre deres erstatningskrav for overtrædelser af konkurrencereglerne ved nationale domstole.

6.5 Offentliggørelse af myndighedsbeslutninger, undersøgelser m.v.

Når konkurrencemyndighederne træffer afgørelser om overtrædelse af konkurrencereglerne - enten i form af påbud eller administrative bøder - er der pligt for styrelsen til at offentliggøre afgørelsen. Offentliggørelsen omfatter også navnene på de involverede. Normalt udsendes der en pressemeddelelse, og oplysningerne lægges ud på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens hjemmeside.

Sager om muligt brud på konkurrencereglerne og afgørelser, der fastslår overtrædelser, giver ofte anledning til betydelig presseomtale og opmærksomhed i offentligheden til stor skade for virksomheden og de involverede personer.

7. LINKS (OVERSIGT)

- [Konkurrenceloven](#)
- [Vejledning om Konkurrencelovens forbud mod konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug \(Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen\)](#)
- [Vejledning om "Informationsaktiviteter i brancheforeningen"](#)